

**Gemeente
Rotterdam**

Bestuurs- en Concernondersteuning
Financiën en Organisatie, Dienstverlening, Grote
Projecten
Maarten Struijvenberg

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Bernie Goedhart
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 23bb007544
Ons kenmerk: M2311-4541 - 24bo003099

Onderwerp: Structurele verbinding met de
Digitale Stad

Datum: B&W 27 februari 2024

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Op 7 en 9 november 2023 is in uw vergadering bij de bespreking van de 'Conceptbegroting 2024 en tweede herziening 2023' de motie 'Structurele verbinding met de Digitale Stad' (23bb007544) aangenomen. Het college wordt verzocht bij de vormgeving van toekomstige beleidsprogramma's te onderzoeken of en hoe kansrijke verbindingen gelegd kunnen worden met het programma Digitale Stad.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

We gaan actief aan de slag met de Wet open overheid (Woo). Uitgangspunt is dat gemeentelijke data waar mogelijk open en herbruikbaar (FAIR-principes) wordt aangeboden.

Motie Integrale herziening Rotterdamse digitaliseringsagenda (22bb007566).
Motie 'Investeer in Rotterdams open data platform' (23bb004873).

Toelichting:

Onze werkelijkheid verandert. De fysieke wereld krijgt een steeds grotere afspiegeling in de digitale wereld en de grenzen tussen de fysiek en digitale wereld vervagen. Alle ons bekende systemen (juridisch, financieel, zorg, onderwijs, mobiliteit etc.) zijn geënt op de traditionele wereld, maar zijn in transitie naar een onlosmakelijk verbonden digitale wereld. Rotterdam onderschrijft als overheid het belang van een digitale weergave van de stad en draagt met het Open Urban Platform bij aan deze beweging. Het uitgangspunt hierbij is: denk groot, begin klein.

Het Open Urban Platform bevat een digitale weergave van Rotterdam. Het platform wordt gevoed door verschillende databronnen en maakt het ook mogelijk om data te delen. In die digitale weergave staan vaste fysieke objecten, zoals huizen, bomen en bankjes. In het Open Urban Platform wordt dit 3d-model aangevuld met live (dus realtime)-data, waardoor je kan zien hoe de stad functioneert: is de vuilnisbak vol, hoeveel auto's rijden er door mijn straat en wat is de luchtkwaliteit?

Dit biedt Rotterdammers, bedrijven en instellingen een basis om gebruik te kunnen maken van allerlei slimme toepassingen en services. Meer achtergrondinformatie en een filmpje over de Digitale Stad op de website: (www.rotterdam.nl/digitale-stad).

Gemeentes hebben als lokale overheid zowel een organisatorische als inhoudelijke verantwoordelijkheid in de digitale wereld. Het Open Urban Platform zien we als de spil in deze digitale infrastructuur. Het is het knooppunt waarlangs mensen en organisaties betrouwbaar, veilig en transparant data, toepassingen en services met elkaar kunnen delen. Het daadwerkelijk vormgeven van toekomstige beleidsprogramma's in de Digitale Stad is echter nog niet mogelijk. Het Open Urban Platform is nog in de pilotfase en het programma rond per 1 januari 2025 af. Afgelopen januari is de eerste versie van het OUP opgeleverd (het Minimal Viable Product, de zogenoemde MVP). De vervolgacties acties voor dit jaar bestaan uit: het operationeel beheer van het OUP inregelen, de eerste partijen aansluiten, alle kinderziekten er uit halen en de Governance Board (met Marktleider) installeren. Eind dit jaar moet alles klaar zijn om per 1 januari 2025 echt van start te kunnen gaan met de beheerfase van een operationeel OUP dat voor iedereen toegankelijk is. Dit jaar worden daarmee de voorbereidingen getroffen om in de toekomst beleidsprogramma's te onderzoeken op het leggen van kansrijke verbindingen.

Vorbereidingen die bijdragen aan kansrijke verbindingen met de Digitale Stad.

Het programma Digitale Stad was onderdeel van de Rotterdamse digitaliseringsagenda en heeft onder andere geresulteerd in een digitale weergave van de stad in de pilot: 'Open Urban Dataplatform' (OUP). De digitaliseringsagenda is herzien en krijgt een vervolg in de recent met uw raad gedeelde Opgave Digitale Transformatie (ODT).

Bij de invulling van het governance model voor het OUP is gekozen voor een publiek-private samenwerking, waarbij de rolverdeling is bepaald op basis van de mate waarin dit bijdraagt in het vertrouwen van belanghebbenden in de aangeboden infrastructuur. Hiertoe hebben we ons gebaseerd op studie van de Erasmus Universiteit¹ en zijn de deelnemers tijdens de marktconsultatie bevraagd. Daaruit blijkt meer vertrouwen te zijn in private partijen als het aankomt op de aanleg, beheer en exploitatie van een platform. Het OUP is daarom eigendom van de leverancier Future Insight, die het OUP geheel voor eigen kosten beheert en exploiteert. Met betrekking tot onderwerpen als ethiek, privacy, verantwoord datagebruik, transparantie, hebben de meeste belanghebbenden meer vertrouwen in de overheid. Dit laatste vertaalt zich in de oprichting van een Governance Board, welke gaat toezien op een verantwoorde exploitatie van het OUP.

De gemeente Rotterdam vervult vier verschillende rollen die bijdragen aan het platform. Inhoudelijk is de gemeente zowel dataleverancier als gebruiker.

Concernbreed is in de Opgave Digitale Transformatie het speerpunt van 'Data naar waarde' geformuleerd. Eerder heeft u daarover gelezen in motie Integrale herziening Rotterdamse digitaliseringsagenda (22bb007566). Onder dit speerpunt worden door het Concernteam Digitale Transformatie programma's en projecten geïnitieerd die zich op de waarde van data voor de (digitale) stad richten. Dat kan zowel in de rol als dataleverancier, denk aan een proces dat data oplevert en beschikbaar stelt of als afnemer van data via het OUP wat bijvoorbeeld tot informatie leidt.

Organisatorisch vervult de Rotterdam de rollen van contractmanager en toezichthouder, die toezien op een eerlijk gebruik van het platform en borging van democratische waarden. De rol van contractmanager ziet toe op het contract met de leverancier (per jaar stilzwijgend verlengd, max. 10 jaar).

¹ [Digitally managed cities of the future – how close are we? \(rsm.nl\)](https://www.rsm.nl/en/publications/digitally-managed-cities-of-the-future-how-close-are-we)

Het OUP past binnen de gemeentelijke architectuurprincipes en (gegevensuitwisseling) standaarden. De contractmanager ziet toe dat deze actueel blijven. Deze standaardisatie en de daaruit volgende aansluitafspraken en gebruikersvoorwaarden vormen de technische basis voor de kansrijke verbindingen op het gebied van beleid.

De rol van toezichthouder krijgt, in overeenstemming met de aanbesteding, invulling via zitting in de in oprichting zijnde onafhankelijke Governance Board van de OUP. Deze board zal uit vijf leden bestaan: één lid van de exploitant, één lid namens de gemeente en drie onafhankelijke leden. De board zal met name uitspraken doen op het vlak van ethiek, privacy, transparantie, verantwoord data- en AI-gebruik en 'level playing field'. Daarbij heeft de board de bevoegdheid om bindende besluiten te nemen. Onderliggend doel hierbij is om tot een verantwoorde digitale infrastructuur te komen in wat we het 'grijze' gebied noemen. De board is niet bedoeld om bestaande wet- en regelgeving te handhaven (daar zijn andere instanties voor), maar juist om te komen tot verantwoorde omgang met data, toepassingen en services waar (nu nog) wet- en regelgeving ontbreekt. De definitieve invulling en mandaatregeling voor de board is in voorbereiding en zal door de CIO namens de gemeente worden vastgesteld. Volgens het huidige scenario neemt de CIO ook namens de gemeente zitting in de board. Besluitvorming vindt plaats bij meerderheid van stemmen en is bindend voor alle deelnemende partijen aan het OUP. Alleen de gemeente heeft de bevoegdheid de board te overrulen doormiddel van een besluit door Gemeenteraad of College van B&W.

Komende periode zal gebruikt worden om de meerwaarde van het OUP aan te tonen, waarna er daadwerkelijk gewerkt kan worden naar een pas-toe-of-leg-uit status, waarbij in de totstandkomingsprocessen van beleid structureel aandacht is voor de verbinding naar de Digitale Stad. Wel kan bij inkoop-, en aanbestedingstrajecten van informatiesystemen die op termijn aan zouden kunnen sluiten op het OUP, de standaard dataformaten en koppelvlakken uitgevraagd worden, zogenaamde 'no regret' afspraken. Gestandaardiseerde koppelmogelijkheden zijn namelijk platform onafhankelijk inzetbaar. Daarnaast zal ook het netwerk van verbonden partijen met het OUP zich blijven uitbreiden. Een digitale stad is niet van de gemeente alleen. De vormgeving en vulling is van de stad. Er is nu bijvoorbeeld al een waardevolle samenwerking met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, woningbouwcorporaties Woonstad en Havensteder, Erasmus MC en Universiteit, en hogeschool Rotterdam. Ook diverse andere bedrijven en organisaties zijn al verbonden of hebben interesse. Tot slot is het OUP verbonden met de gemeente Den Haag en provincie Zuid-Holland in de regionale samenwerking Grenzeloos Data Landschap.

De voortgang van deze ontwikkelingen blijft te volgen middels de rapportages over de Opgave Digitale Transformatie. We stellen voor in deze rapportages ontwikkelingen rond de motie 'Structurele verbinding met de Digitale Stad '(23bb007544) op te nemen en als afgedaan te beschouwen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:
Verdere uitwerking in de Opgave Digitale Transformatie

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, l.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb